

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת מעשה-story מקרא-key:	מימרא-statement קושיא-challenge שאלה-question תירוץ-answer ראיה-proof
--	--

עבודה זרה-רבי ישמעאל		Talmud Navigator													מ	ג	א
מירא	מאן דאמר	כ	י	ז	ח	ט	י	י	י	י	י	י	י	י			
כיצד מבטלה? קטע ראש זונה, ראש חוטמה, ראש אצבעה. פסחא אע"פ שלא חיסרה - ביטלה															■		גג.
רקק בפניה, השתין בפניה, גררה, זרק בה את הצואה - הרי זו אינה בטילה.															■		גג.
מכרה או משכנה - רבי אומר: ביטל	[רבי]														◆	■	גג.
לא ביטל.	חכמים:														◆	■	גג.
כי לא חיסרה במאי ביטלה?															ז		גג.
שפחסה בפניה	רבי זירא:														!	◇	גג.
רקק בפניה, והשתין בפניה.															■		גג.
מנה"מ?															^		גג.
דאמר קרא: (ישעיהו ח) והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה, וכתוב בתריה: ואל ארץ יביט והנה צרה וחשכה וגו', דאע"ג דקלל מלכו ואלהיו ופנה למעלה - אל ארץ יביט.	חזקיה:														!	◇	גג.
מכרה או משכנה - רבי אומר: ביטל וכו'.															■		גג.
זעירי א"ר יוחנן ור' ירמיה בר אבא אמר רב, ח"א: מחלוקת - בצורף עובד כוכבים, אבל בצורף ישראל - דברי הכל ביטל	[חד: עירי א"ר יוחנן/ר' ירמיה בר אבא אמר רב]														◆	■	גג.
בצורף ישראל מחלוקת.	[חד: עירי א"ר יוחנן/ר' ירמיה בר אבא אמר רב]														◆	■	גג.
בצורף ישראל מחלוקת, אבל צורף עובד כוכבים דברי הכל לא ביטל, או דלמא בין בזה ובין בזה מחלוקת?	איבעיא להו:														^	◇	גג.
נראין דבריי כשמכרה לחבלה, ודברי חביריי שמכרה לעובדה	ת"ש, דאמר רבי:														ז	◇	גג.
מאי לחבלה ומאי לעובדה?															^	ז	גג.
אילימא לחבלה - לחבלה ממש, לעובדה - לעובדה ממש															!	ז	גג.
מ"ט דמ"ד: ביטל, ומ"ט דמ"ד: לא ביטל?															ז	ז	גג.
אלא לאו לחבלה - למי שעתיד לחבלה, ומנו? צורף ישראל, לעובדה - למי שעתיד לעובדה, ומנו? צורף עובד כוכבים															!	ז	גג.
וש"מ: בין בזה ובין בזה מחלוקת.															■	ז	גג.
נראין דבריי לחביריי כשמכרה לחבלה, ומנו? צורף ישראל, שאף חביריי לא נחלקו עלי אלא כשמכרה לעובדה, אבל לחבלה - מודו לי.	לא, ה"ק, אמר רבי:														!	◇	גג.
הלוקח גרוטאות מן העובדי כוכבים ומצא בהן עבודת כוכבים, אם עד שלא נתן מעות משך - יחזיר, אם משנתן מעות משך - יוליך לים המלח	מיתבי:														■	ז	גג.
אי אמרת בשלמא: בצורף ישראל מחלוקת, הא מני? רבנן היא, אלא אי אמרת: בצורף עובד כוכבים מחלוקת, אבל בצורף ישראל דברי הכל ביטל, הא מני?															ז	◇	גג.
שאני התם, דאדעתא דגרוטאות זבין, אדעתא דעבודת כוכבים לא זבין.															!	◇	גג.
לוה עליה, או שנפלה עליה מפולת, או שגנבוה ליסטין, או שהניחוה הבעלים והלכו למדינת הים, אם עתידין לחזור כמלחמת יהושע - אינה בטילה	תנו רבנן:														■	◇	גג.
וצריכא, דאי תנא לוה עליה, מדלא זבנה לא בטלה, אבל נפלה עליה מפולת, מדלא קא מפני לה - אימא בטולי בטלה, צריכא.															■		גג.
ואי תנא נפלה עליה מפולת, משום דסבר: הא מנחת, כל אימת דבעינא לה שקילנא לה, אבל גנבוה לטטים, מדלא קא מהדר אבתרה בטולי בטלה, צריכא.															■		גג.
ואי תנא גנבוה לטטין, משום דסבר: אי עובד כוכבים שקיל לה - מפלח פלח לה, אי ישראל שקלה - אידי דדמיה יקריין מזבין לה לעובד כוכבים ופלח לה, אבל הניחוה הבעלים והלכו למדינת הים, מדלא שקלו בהדיהו בטולי בטולה, צריכא.															■		גג.
אם עתידין לחזור כמלחמת יהושע - אינה בטילה.															■	◇	גג.

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-קודמת-פסקה story-מעשה מקרא-key:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

Talmud Navigator		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מאן דאמר	עבודה זרה-רבי ישמעאל										
מידי מלחמת יהושע מיהדר הדור?	מימרא										גג
ה"ק: אם עתידין לחזור - הרי הוא כמלחמת יהושע ואין לה בטילה.											גג
ולמה לי למיתלייה במלחמת יהושע?											גג
מלתא אגב אורחא קמ"ל, כי הא דאמר רב יהודה אמר רב:											גג
ישראל שזקף לבינה להשתחות לה ובא עובד כוכבים והשתחוה לה - אסרה	[רב יהודה אמר רב]										גג
מנלן דאסרה?											גג
כתחילה של א"י, דאמר רחמנא: (דברים יב) ואשריהם תשרפון באש, מכדי ירושה היא להם מאבותיהם, ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו ואי משום הנך דמעיקרא, בביטולא בעלמא סגי להו אלא מדפלחו ישראל לעגל, גלו אדעתיהו דניחא להו בעבודת כוכבים, וכי אתו עובדי כוכבים, שליחותא דידהו עבדי ה"נ ישראל שזקף לבינה, גליא דעתיה דניחא ליה בעבודת כוכבים, וכי אתא עובד כוכבים ופלח לה, שליחותא דידהו קעביד.	רבי אלעזר:										גג
ודלמא בעגל הוא דניחא להו, במידי אחרינא לא											גג
אמר קרא: (שמות לב) אלה אלהיך ישראל, מלמד שאיוו לאלוהות הרבה.											גג
אימא: כל דבהדי עגל ניתסרו, מכאן ואילך נישתרין											גג
מאן מוכח.											גג
עבודת כוכבים שהניחוה עובדיה, בשעת שלום - מותרת, בשעת מלחמה - אסורה.											גג
בימוסאות של מלכים - הרי אלו מותרות, מפני שמעמידן אותה בשעה שהמלכים עוברים.											גג
בית נמרוד - הרי היא כעבודת כוכבים שהניחוה עובדיה בשעת שלום ומותר, אע"ג דכי בדרינהו רחמנא כשעת מלחמה דמי, אי בעיא למיהדר הדור, מדלא הדור בטולי בטלה.	רבי ירמיה בר אבא אמר רב:										גג
בימוסאות של מלכים - הרי אלו מותרות.											גג
וכי מפני שמעמידן אותה בשעה שהמלכים עוברים מותרין?											גג
מפני שמעמידן אותן בשעה שהמלכים עוברים, ומלכים מניחין דרך זו והולכין בדרך אחרת.	רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, ה"ק:										גג
כי אתא עולא, יתיב אבימסא פגימא.	[עולא]										גג
בימוס שנפגם - אסור ואפי' למ"ד: אין עובדים לשברים, ה"מ עבודת כוכבים, דזילא ביה מלתא למפלח לשברים, אבל האי לא איכפת ליה	רב יהודה לעולא, והא רב ושמואל דאמרי תרוייהו:										גג
מאן יהיב לן מעפרא דרב ושמואל ומלאינן עיינין	א"ל: [עולא]										גג
בימוס שנפגם - מותר, ואפי' למ"ד: עובדין לשברים, ה"מ עבודת כוכבים, דכיון דפלחא זילא ביה מילת' לבטולה, אבל הני שקלי להאי ומייתו בימוס אחרינא.	הא רבי יוחנן ור"ל דאמרי תרוייהו:										גג
תניא כוותיה דר' יוחנן ור"ל:											גג
בימוס שנפגם - מותר, מזבח שנפגם - אסור עד שינתץ רובו.	[תניא]										גג
ה"ד בימוס, ה"ד מזבח?											גג
בימוס - אבן אחת, מזבח - אבנים הרבה.	רבי יעקב בר אידי אמר רבי יוחנן:										גג
מאי קרא? (ישעיהו כז) בשומו כל אבני מזבח כאבני גיר מנופצות לא יקומו ואשרים וחמנים, אי איכא כאבני גיר מנופצות - לא יקומו ואשרים וחמנים, אי לאו - יקומו.	חזקיה:										גג
נעבד - שלו אסור, ושל חבירו מותר.	תנא:										גג

disputants-חולקים נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment מעשה-story מקרא-key:	מימרא-statement קושיא-challenge שאלה-question תירוץ-answer ראיה-proof
--	--

Talmud Navigator		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מאן דאמר	עבודה זרה-רבי ישמעאל										
ורמינהי:	איזהו נעבד? כל שעובדים אותו בין בשוגג ובין במזיד, בין באונס ובין ברצון										גד.
	האי אונס היכי דמי? לאו כגון דאנס בהמת חבירו והשתחוה לה										גד.
רמי בר חמא:	לא, כגון שאנסוהו עובדי כוכבים והשתחוה לבהמתו ידידה.										גד.
מתקיף לה רבי זירא:	אונס רחמנא פטריה, דכתיב: (דברים כב) ולנערה לא תעשה דבר.										גד.
אלא אמר רבא:	הכל היו בכלל לא תעבדם, וכשפרט לך הכתוב: (ויקרא יח) וחי בהם - ולא שימות בהם, יצא אונס, והדר כתב רחמנא: ולא תחללו את שם קדשי, דאפילו באונס, הא כיצד? הא בצנעא, והא בפרהסיא.										גד.
רבנן לרבא:	תניא דמסייעא לך:										גד.
[תניא]	בימוסיאות של עובדי כוכבים בשעת הגזרה, אף על פי שהגזרה בטלה - אותן בימוסיאות לא בטלו.										גד.
אמר להו: [רבא]	אי משום הא לא תסייען, אימר ישראל מומר הוה ופלה לה ברצון.										גד.
רב אשי:	לא תימא אימר, אלא ודאי ישראל מומר הוה ופלה לה ברצון.										גד.
חזקיה:	כגון שניסך לעבודת כוכבים יין על קרניה.										גד.
מתקיף לה רב אדא בר אהבה:	האי נעבד הוא? האי בימוס בעלמא הוא ושרייק										גד.
אלא אמר רב אדא בר אהבה:	כגון שניסך לה יין בין קרניה, דעבד בה מעשה										גד.
וכי הא דתא עולא אמר רבי יוחנן:	אף על פי שאמרו המשתחוה לבהמת חבירו לא אסרה, עשה בה מעשה - אסרה.										גד.
אמר להו רב נחמן, פוקו ואמרו ליה לעולא:	כבר תרגמה רב הונא לשמעתיך בבבל										גד.
רב הונא:	היתה בהמת חבירו רבוצה בפני עבודת כוכבים, כיון ששחט בה סימן אחד - אסרה.										גד.
	מנא לן דאסרה?										גד.
	אילמא מכהנים										גד.
	ודלמא שאני כהנים, דבני דעה נינהו										גד.
	ואלא מאבני מזבח										גד.
	ודלמא כדר"פ										גד.
	ואלא מכלים, דכתיב: (דברי הימים ב' כט) ואת כל הכלים אשר הוזיח המלך אחז במלכותו במעלו הכנו והקדשנו										גד.
ואמר מר:	הכנו - שגנזנו, והקדשנו - שהקדשנו אחרים תחתיהן										גד.
	והא אין אדם אוסר דבר שאינו שלן										גד.
	אלא כיון דעבד בהו מעשה איתסרו להו										גד.
	הכא נמי כיון שעשה בה מעשה - אסרה.										גד.
כי אתא רב דימי א"ר יוחנן:	אע"פ שאמרו המשתחוה לקרקע עולם לא אסרה, חפר בה בורות שיחין ומערות - אסרה.										גד.
כי אתא רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן:	אע"פ שאמרו המשתחוה לבעלי חיים לא אסרן, עשאן חליפין לעבודת כוכבים - אסרן.										גד.
כי אתא רבין אמר:	פליגו בה רבי ישמעאל ב"ר יוסי ורבנן:										גד.
חד: [רבי ישמעאל ב"ר יוסי/רבנן]	חליפין אסורין, חליפי חליפין מותרין										גד.

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

עבודה זרה-רבי ישמעאל		Talmud Navigator										
מירא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
אפילו חליפי חליפין נמי אסורין.	וחד: [רבי ישמעאל ב"ר יוסי /רבנן]											נד:
מ"ט דמ"ד: חליפי חליפין אסורין?												נד:
אמר קרא: (דברים ז) והיית חרם כמוהו, כל שאתה מהיה ממנו הרי הוא כמוהו.												נד:
ואידך?												נד:
אמר קרא: הוא, הוא - ולא חליפי חליפין.	[אידך]											נד:
ואידך?												נד:
ההוא מיבעי ליה למעוטי ערלה וכלאי הכרם, שאם מכרן וקידש בדמיהן - מקודשת.	[אידך]											נד:
ואידך?												נד:
ערלה וכלאי הכרם לא צריכי מיעוטא, דהויא להו עבודת כוכבים ושביעית שני כתובין הבאין כאחד, וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין.	[אידך]											נד:
עבודת כוכבים, הא דאמרן.												נד:
שביעית, דכתיב: (ויקרא כה) כי יובל היא קדש תהיה לכם, מה קדש תופס את דמיו ואסור, אף שביעית תופסת את דמיה ואסורה												נד:
אי מה קדש תופס את דמיו ויוצא לחולין, אף שביעית תופסת את דמיה ויוצאה לחולין												נד:
ת"ל: תהיה, בהוייתה תהא, הא כיצד? לקח בפירות שביעית בשר - אלו ואלו מתבערין בשביעית, לקח בבשר דגים - יצא בשר נכנסו דגים, בדגים יין - יצאו דגים נכנס יין, ביין שמן - יצא יין ונכנס שמן, הא כיצד? אחרון אחרון נתפס בשביעית, ופרי עצמו אסור.												נד:
ואידך?												נד:
שני כתובין הבאין כאחד מלמדין, ואיצטריך הוא למעוטינהו.	קסבר: [אידך]											נד:
שאלו את הזקנים ברומי: אם אין רצונו בעבודת כוכבים, למה אינו מבטלה?												נד:
אילו לדבר שאין צורך לעולם בו היו עובדין היה מבטלו, הרי הן עובדין לחמה וללבנה ולכוכבים ולמזלות, יאבד עולמו מפני השוטים?	אמרו להן: [הזקנים]											נד:
אמרו להן: א"כ, יאבד דבר שאין צורך לעולם בו, ויניח דבר שצורך העולם בן												נד:
אף אנו מחזיקין ידי עובדיהן של אלו, שאומרים: תדעו שהן אלהות שהרי הן לא בטלו.	אמרו להן: [הזקנים]											נד:
שאלו פלוסופין את הזקנים ברומי: אם אלהיכם אין רצונו בעבודת כוכבים, מפני מה אינו מבטלה?	ת"ר:											נד:
אילו לדבר שאין העולם צורך לו היו עובדין הרי הוא מבטלה, הרי הן עובדין לחמה וללבנה ולכוכבים ולמזלות, יאבד עולם מפני השוטים? אלא עולם כמנהגו נוהג, ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין.	אמרו להם: [הזקנים]											נד:
דבר אחר: הרי שגזל סאה של חטים והלך וזרעה בקרקע, דין הוא שלא תצמח, אלא עולם כמנהגו נוהג והולך, ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין.												נד:
דבר אחר: הרי שבא על אשת חבירו, דין הוא שלא תתעבר, אלא עולם כמנהגו נוהג והולך, ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין.												נד:
אמר הקב"ה: לא דיין לרשעים שעושין סלע שלי פומבי, אלא שמטריחין אותי ומחתימין אותי בעל כרחי.	והיינו דאמר ריש לקיש:											נד:
שאל פלוסופוס אחד את ר"ג, כתוב בתורתכם: (דברים ד) כי ה' אלהיך אש אוכלת הוא אל קנא, מפני מה מתקנא בעובדיה ואין מתקנא בה?												נד:
אמשול לך משל, למה"ד? למלך בשר ודם שהיה לו בן אחד, ואותו הבן היה מגדל לו את הכלב והעלה לו שם על שם אביו, וכשהוא נשבע - אומר: בחיי כלב אבא, כששמע המלך, על מי הוא כועס, על הבן הוא כועס או על הכלב הוא כועס? הוי אומר: על הבן הוא כועס.	אמר לו: [רבן גמליאל]											נד:
אמר לו: כלב אתה קורא אותה? והלא יש - בה ממש												נד:
ומה ראית?	אמר לו: [רבן גמליאל]											נד:

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

עבודה זרה-רבי ישמעאל		Talmud Navigator									
מירא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
אמר לו: פעם אחת נפלה דליקה בעירנו, ונשרפה כל העיר כולה ואותו בית עבודת כוכבים לא נשרף.											נד:
אמשול לך משל, למה"ד? למלך ב"ו שסרחה עליו מדינה, כשהוא עושה מלחמה, עם החיים הוא עושה או עם המתים הוא עושה? הוי אומר: עם החיים הוא עושה.	אמר לו: [רבן גמליאל]										נד:
א"ל: כלב אתה קורא אותה, מת אתה קורא אותה, א"כ יאבדנה מן העולם.											נד:
אילו לדבר שאין העולם צריך לו היו עובדין הרי הוא מבטלה, הרי הן עובדין לחמה וללבנה, לכוכבים ולמזלות, לאפיקים ולגאיות, יאבד עולמו מפני שוטים? וכן הוא אומר: (צפניה א) אסוף אסף כל מעל פני האדמה נאם ה', אסף אדם ובהמה אסף עוף השמים ודגי הים והמכשלות את הרשעים וגו', וכי מפני שהרשעים נכשלים בהן יאבדו מן העולם? והלא לאדם הן עובדין, (צפניה א) והכרתי את האדם מעל פני האדמה וגו'?	אמר לו: [רבן גמליאל]										נד:
שאל אגריפס שר צבא את ר"ג, כתיב בתורתכם: (דברים ד) כי ה' אלהיך אש אכלה הוא אל קנא, כלום מתקנא אלא חכם בחכם וגבור בגבור ועשיר בעשיר.											נה:
אמשול לך משל, למה"ד? לאדם שנשא אשה על אשתו, חשובה ממנה אין מתקנאה בה, פחותה ממנה מתקנאה בה.	אמר לו: [רבן גמליאל]										נה:
א"ל זנבין לר"ע: לבי ולבך ידע דעבודת כוכבים לית בה מששא, והא קחזינו גברי דאזלי כי מתברי ואתו כי מצמדי, מ"ט?											נה:
אמשול לך משל, למה"ד? לאדם נאמן שהיה בעיר, וכל בני עירו היו מפקידין אצלו שלא בעדים, ובא אדם אחד והפקיד לו בעדים, פעם אחד שכת והפקיד אצלו שלא בעדים, אמרה לו אשתו: בוא ונכפרנו, אמר לה: וכי מפני ששוטה זה עשה שלא כהוגן אנו נאבד את אמונתנו? אף כך יסורין, בשעה שמשגרין אותן על האדם, משיעין אותן: שלא תלכו אלא ביום פלוני, ולא תצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית, ועל ידי פלוני ועל ידי סם פלוני, כיון שהגיע זמנן לצאת הלך זה לבית עבודת כוכבים, אמרו יסורין: דין הוא שלא נצא, וחוזרין ואומרים: וכי מפני ששוטה זה עושה שלא כהוגן אנו נאבד שבעותנו?	אמר לו: [רבי עקיבא]										נה:
מאי דכתיב: (דברים כח) וחלים רעים ונאמנים? רעים - בשליחותן, ונאמנים - בשבועתן.	והיינו דא"ר יוחנן:										נה:
האיכא בית עבודת כוכבים באתרין, דכי מצטריך עלמא למטרא, מתחזי להו בחלמא ואמר להו: שחטו לי גברא ואיתי מטרא, שחטו לה גברא ואתי מטרא.	רבא בר רב יצחק לרב יהודה:										נה:
א"ל: השתא אי הוי שכיבנא לא אמרי לכו הא מלתא, דאמר רב	[רב יהודה]										נה:
מאי דכתיב: (דברים ד) אשר חלק ה' אלהיך אותם לכל העמים? מלמד שהחליקן בדברים כדי לטורדן מן העולם.	[רב]										נה:
מאי דכתיב: (משלי ג) אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן? בא לטמא פותחין לו, בא לטהר מסייעין אותו.	והיינו דאמר ריש לקיש:										נה:
לוקחין גת בעוטה מן העובד כוכבים אף על פי שהוא נוטל בידו ונותן לתפוח, ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור.											נה:
ירד לבור, מה שבבור אסור והשאר מותר.											נה:
דורכין עם העובד כוכבים בגת, אבל לא בוצרין עמו.											נה:
ישראל שהוא עושה בטומאה - לא דורכין ולא בוצרין עמו, אבל מוליכין עמו חביות לגת ומביאין עמו מן הגת.											נה:
נחתום שהוא עושה בטומאה - לא לשיין ולא עורכין עמו, אבל מוליכין עמו פת לפלטר.											נה:
יין כיון שהתחיל להמשך עושה יין נסך.	רב הונא:										נה:
לוקחים גת בעוטה מן העובד כוכבים, ואע"פ שנטל בידו ונתן לתפוח.	תנן:										נה:
בגת פקוקה ומלאה.	רב הונא:										נה:
ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור.	ת"ש:										נה:
ה"נ בגת פקוקה ומלאה.											נה:
ירד לבור, מה שבבור אסור והשאר מותר.	ת"ש:										נה:
לא קשיא: כאן במשנה ראשונה, כאן במשנה אחרונה.	רב הונא:										נה:

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מבאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

עבודה זרה-רבי ישמעאל		Talmud Navigator									
מימרא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
בראשונה היו אומרים בד"ד: אין בוצרין עם העובד כוכבים בגת, שאסור לגרום טומאה לחולין שבא"י ואין דורכין עם ישראל שעושה פירותיו בטומאה, שאסור לסייע ידי עוברי עבירה אבל דורכין עם העובד כוכבים בגת	דתניא:									!	◊
ולא חיישינן לדרב הונא										!	
וחזרו לומר דב"ב: אין דורכין עם העובד כוכבים בגת	[תניא]									!	◊
משום דרב הונא										!	
ואין בוצרין עם ישראל שעושה פירותיו בטומאה, וכ"ש שאין דורכין אבל בוצרין עם העובד כוכבים בגת, שמותר לגרום טומאה לחולין שבא"י.										!	◊
ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור.											◊
יין - משיקפה	והתניא:									!	◊
לא קשיא: הא ר"ע, הא רבנן	רבא:									!	◊
יין - משריד לבור	דתנן: [רבנן]									!	◊
משיקפה.	רבי עקיבא:									!	◊
קיפוי דבור או קיפוי דחבית?	איבעיא להו:									^	◊
יין - משיקפה, אע"פ שקפה - קולט מן הגת העליונה ומן הצינור ושותה	ת"ש, דתניא:									!	◊
ש"מ: קיפוי דבור קאמרינן, ש"מ.										!	
יין - משריד לבור ויקפה	והתני רב זביד בדבי רבי אושעיא: [רבנן]									!	◊
משישלה בחביות	רבי עקיבא:									!	◊
תרצה נמי להך קמייטא הכי:										!	◊
יין - משריד לבור ויקפה	[רבנן]									!	◊
משישלה בחביות.	רבי עקיבא:									!	◊
ואלא מתניתין דקתני: אינו עושה יין נסך עד שירד לבור, לימא, תלתא תנאי היא										!	◊
לא, שאני יין נסך, דאחמירו ביה רבנן.										!	◊
ולרבא דלא שאני ליה, מוקים ליה כתלתא תנאי.										!	◊
מה שבבור אסור והשאר מותר.											◊
לא שנו אלא שלא החזיר גרגותני לגת, אבל החזיר גרגותני לגת - אסור.	רב הונא:										◊
גרגותני גופה במאי קא מיתסרא? בנצוק, ש"מ: נצוק חיבור											◊
שפחסתו צלוחיתו	כדתני ר' חייא:									!	◊
ה"נ שפחסתו בורו.										!	
ההוא ינוקא דתנא עבודת כוכבים בשית שני											◊
בעו מיניה: מהו לדרוך עם העובד כוכבים בגת?										^	

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מבאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

Talmud Navigator		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מאן דאמר	עבודה זרה-רבי ישמעאל										
אמר להו: דורכין עם העובד כוכבים בגת.	מימרא									!	◇
והא קא מנסך בידיה										?	
דציירנא להו לידיה.										!	◇
והא קא מנסך ברגל										?	
ניסוך דרגל לא שמיה ניסוך.										!	◇
ההוא עובדא דהוה בנהרדעא, דדשו ישראל ועובד כוכבים לההוא חמרא, ושהייה שמואל תלתא ריגלי.										○	◇
מ"ט?										^	
אילימא משום דקסבר: דאי משכחנא תנא דאסר כרבי נתן, אוסרינא אפי' בהנאה										!	◇
מדדו בין ביד בין ברגל - ימכר	דתניא: [ת"ק]									! ◆	◇
ביד - אסור, ברגל - מותר	רבי נתן									! ◆	◇
אימר דאמר ר' נתן - ביד, ברגל מי אמר?										?	
אלא דאי משכחנא תנא דשרי כר"ש, אישרייה אפי' בשתייה.										!	◇
ההוא עובדא דהוה בבירם, דההוא עובד כוכבים דהוה קא סליק בדיקלא ואייתי לוליב', בהדי דקא נחית נגע ברישא דלוליבא בחמרא שלא בכוונה										○	◇
שרייה רב לזבוניה לעובדי כוכבים.	[רב]									■	◇
והא מר הוא דאמר: תינוק בן יומו הוא עושה יין נסך	רב כהנא ורב אסי לרב:									?	◇
אימור דאמרי אנא - בשתייה, בהנאה מי אמרי.	אמר להו: [רב]									!	◇
תינוק בן יומו עושה יין נסך.	גופא, אמר רב:									■	◇
הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים שמלו ולא טבלו, וכן בני השפחות שמלו ולא טבלו - רוקן ומדרסן בשוק טמא	איתיביה רב שימי בר חייא לרב:									! ◆	◇
טהור	ואמרי לה:									! ◆	◇
יין - גדולים עושים יין נסך, קטנים אין עושים יין נסך										! ◆	◇
ואלו הן גדולים ואלו הן קטנים? גדולים - יודעין בטיב עבודת כוכבים ומשמשיה, קטנים - אינם יודעין בטיב עבודת כוכבים ומשמשיה										! ◆	◇
קתני מיהת גדולים אין, קטנים לא										!	◇
תרגמה אבני שפחות.	[רב]									!	◇
הא וכן קאמר										!	◇
ארוקן ומדרסן.										!	◇
הניחא למאן דאמר טמא, אלא למ"ד טהור מאי איכא למימר?										!	◇
הא קמ"ל: עבדים דומיא דבני שפחות, מה בני שפחות - מלו ולא טבלו הוא דעושין יין נסך, מלו וטבלו לא, אף עבדים כן, לאפוקי מדרב נחמן אמר שמואל										!	◇
הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים, אע"פ שמלו וטבלו - עושין יין נסך עד שתשקע עבודת כוכבים מפיהם	דאמר רב נחמן אמר שמואל:									! ◆	◇
קמ"ל דלא.										!	◇

disputants-חולקים נקודה מרכזית לסיכום וחזרה-central point for summary and review מובאה של פסקה קודמת-insertion of an earlier segment מעשה-story מקרא-key:	מימרא-statement קושיא-challenge שאלה-question תירוץ-answer ראיה-proof
--	--

Talmud Navigator		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מאן דאמר	עבודה זרה-רבי ישמעאל										
גופא, אר"נ אמר שמואל:	הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים, אע"פ שמלו וטבלו - עושין יין נסך עד שתשקע עבודת כוכבים מפיהם.										נז.
	וכמה?										נז.
רבי יהושע בן לוי:	עד שנים עשר חדש.										נז.
איתיביה רבה לר"נ:	הלוקח עבדים מן העובדי כוכבים שמלו ולא טבלו, וכן בני השפחות שמלו ולא טבלו - רוקן ומדרסן בשוק טמא										נז.
ואמרי לה:	טהור										נז.
	יין - גדולים עושין יין נסך, קטנים אין עושין יין נסך										נז.
	אלו הן גדולים ואלו הן קטנים? גדולים - שיודעין בטיב עבודת כוכבים ומשמשיה, קטנים - שאין יודעין בטיב עבודת כוכבים ומשמשיה										נז.
	קתני מיהת מלו ולא טבלו אין, מלו וטבלו לא										נז.
[רב נחמן]	תרגמה אבני שפחות.										נז.
	הא וכן קתני?										נז.
	ארוקן ומדרסן.										נז.
	הנחיא למאן דאמר טמא, אלא למ"ד טהור מאי איכא למימר?										נז.
	הא קמ"ל: עבדים דומיא דבני שפחות, מה בני שפחות - גדולים הוא דעושין יין נסך, קטנים אין עושין יין נסך, אף עבדים נמי - גדולים עושין יין נסך, קטנים אין עושין יין נסך, לאפוקי מדרב										נז.
דאמר רב:	תינוק בן יומו עושה יין נסך										נז.
	קמ"ל דלא.										נז.
	והוא עובד דהוה במחוזא, אלא עובד כוכבים ע"ל לחומתא דישו אל, אמר להו: אית לכו חמרא לזבני?										נז.
	אמרו ליה: לא, הוה יתיב חמרא בדוולא, שדי ביה ידיה שיכשך ביה, אמר להו: האי לאו חמרא הוא?										נז.
[רבא]	שרייה רבא לזבוני לעובדי כוכבים.										נז.
	איפליג עליה רב הונא בר חיננא ורב הונא בריה דרב נחמן.										נז.
	נפקי שיפורי דרבא ושרו										נז.
	ונפקי שיפורי דרב הונא בר חיננא ור"ה בר ר"נ ואסרי.										נז.
	איכלע רב הונא בריה דר"נ למחוזא										נז.
[רבא]	א"ל רבא לרב אליקים שמעיה: טרוק טרוק גלי, דלא ניתו אינשי דניטריד.										נז.
על לגבי א"ל: [רב הונא בריה דר"נ]	כי האי גוונא מאי?										נז.
א"ל: [רבא]	אסור אפילו בהנאה.										נז.
[רב הונא בריה דר"נ]	והא מר הוא דאמר: שיכשך אין עושה יין נסך										נז.
[רבא]	אימר דאמרי אנא - לבר מדמיה דההוא חמרא, דמי דההוא חמרא מי אמרי.										נז.
[רבא]	אמר רבא: כי אתאי לפומבדיתא, אקפן נחמני שמעתתא ומתניתא דאסיר										נז.
	שמעתתא										נז.
[אביי]	דההוא עובדא דהוה בנהרדעא ואסר שמואל, בטבריא - ואסר רבי יוחנן										נז.

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

Talmud Navigator		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מאן דאמר	עבודה זרה-רבי ישמעאל										
מאן דאמר	מימרא										
ואמרי ליה: [רבא]	לפי שאינן בני תורה									!	◊
ואמר לי: [אביי]	טבריא ונהרדעא אינן בני תורה, דמחזיא בני תורה?									?	◊
	מתניתא									?	
[אביי]	דאגרדמים עובד כוכבים שקדח במינקת והעלה, או שטעם מן הכוס והחזירו לחבית, זה היה מעשה ואסרוהו									?	◊
	מאי לאו בהנאה									?	
[רבא]	לא, בשתייה.									!	◊
[אביי]	אי הכי, ליתני ימכר									?	◊
כדקתני סיפא:	חרם עובד כוכבים שהושיט ידו לחבית, וכסבור של שמן היא ונמצאת של יין, זה היה מעשה ואמרו: ימכר									?	
	תיובתא דרבא תיובתא.									?	◊
[רבי יוחנן בן ארזא ור' יוסי בן נהוראי הוו יתבו וקא שתו חמרא, אתא ההוא גברא, אמרו ליה: תא אשקינן, לבתר דרמא לכסא איגלאי מילתא דעובד כוכבים הוא]	רבי יוחנן בן ארזא ור' יוסי בן נהוראי הוו יתבו וקא שתו חמרא, אתא ההוא גברא, אמרו ליה: תא אשקינן, לבתר דרמא לכסא איגלאי מילתא דעובד כוכבים הוא										◊
[רבי יוחנן בן ארזא/ר' יוסי בן נהוראי]	חד אסר אפי' בהנאה, וחד שרי אפי' בשתייה.										
רבי יהושע בן לוי:	מאן דאסר שפיר אסר, ומאן דשרי שפיר שרי										◊
	מאן דאסר, מימר אמר: סלקא דעתיה דרבנן כי הני שיכרא קא שתו? אלא ודאי האי חמרא הוא ונסכיה										
	מאן דשרי שפיר שרי, מימר אמר: ס"ד דרבנן כי הני חמרא קא שתו, וא"ל לדידי תא אשקינן? אלא ודאי שיכרא הוא קא שתו ולא נסכיה.										
	והא קא חזי?									?	
	בליליא.									!	◊
	והא קא מרח ליה									?	
	בחדתא.									!	◊
	והא קא נגע ביה									?	
	בנטלא									!	◊
	וה"ל מגע עובד כוכבים שלא בכוונה ואסור									?	◊
	לא צריכא דקא מוריק אורוקי, וה"ל כחו שלא בכוונה, וכל כחו שלא בכוונה לא גזרו ביה רבנן.									!	◊
בעא מיניה ר' אסי מר' יוחנן:	יין שמשכו עובד כוכבים, מהו?										◊
ואימא: מזגן	א"ל: [רבי יוחנן]									?	
אנא כדכתיב קאמינא: (משלי ט) טבחה טבחה מסכה יינה	א"ל: [רב אסי]									!	
לשון תורה לעצמה, לשון חכמים לעצמו.	א"ל: [רבי יוחנן]									?	
מאי?	[רב אסי]										◊
אסור, משום לך לך, אמרין, נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב.	א"ל: [רבי יוחנן]									!	◊
רבי ירמיה איקלע לסבתא, חזא חמרא דמזגי עובד כוכבים ואישתי ישראל מיניה, ואסר להו, משום לך לך, אמרין, נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב.	[רבי ירמיה]										◊

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-מובאה של פסקה קודמת story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
--	--

עבודה זרה-רבי ישמעאל		Talmud Navigator									
מירא	מאן דאמר	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
יין שמזגו עובד כוכבים - אסור, משום לך לך, אמרין, נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב.	אומרו נמי: א"ר יוחנן, ואמרי לה א"ר אסי א"ר										
ר"ל איקלע לבצרה, חזא ישראל דקאכלי פירי דלא מעשרי ואסר להו, חזא מיא דסגדי להו עובדי כוכבים ושתו ישראל ואסר להו	[ריש לקיש]										
אתא לקמיה דרבי יוחנן											
אדמקטורך עלך זיל דר, בצר לאו היינו בצרה, ומים של רבים אין נאסרין.	א"ל: [רבי יוחנן]										
רבי יוחנן לטעמיה											
מים של רבים אין נאסרין.	דא"ר יוחנן משום ר"ש בן יהוצדק:										
הא דיחיד נאסרין, ותיפוק ליה דהא מחוברין נינהו											
לא צריכא, דתלשינהו גלא.											
סוף סוף אבני הר שנדלדלו נינהו, תסתיים דר' יוחנן דאמר: אסורות											
לא צריכא, דטפחינהו בידיה.											
ר' חייא בר אבא איקלע לגבלא, חזא בנות ישראל דמיעברן מעובדי כוכבים שמלו ולא טבלו, חזא חמרא דמזגו עובדי כוכבים ושתו ישראל, חזא תורמוסא דשלקי להו עובדי כוכבים ואכלי ישראל, ולא אמר להו ולא מידי	[ר' חייא בר אבא]										
אתא לקמיה דרבי יוחנן											
צא והכרו על בניהם שהן ממזרים, ועל יינן משום יין נסך, ועל תורמוסן משום בישולי עובדי כוכבים משום - שאינן בני תורה.	א"ל: [רבי יוחנן]										
על בניהם שהם ממזרים - ר' יוחנן לטעמיה											
לעולם אינו גר עד שימול ויטבול	דא"ר יוחנן:										
וכיון דלא טביל - עובד כוכבים הוא											
עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל - הולד ממזר.	ואמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן:										
וגזור על יינם משום יין נסך - משום לך לך, אמרין, נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב.	[רבי יוחנן]										
ועל תורמוסן משום בישולי עובדי כוכבים לפי שאינן בני תורה	[רבי יוחנן]										
טעמא דאינן בני תורה, הא בני תורה שרי											
כל שנאכל כמות שהוא חי - אין בו משום בישולי עובדי כוכבים	והאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב:										
ר' יוחנן כי הק' לישנא ס"ל											
כל שאינו עולה לשולחן של מלכים ללפת בו את הפת - אין בו משום בישולי עובדי כוכבים	דאמר רב שמואל בר רב יצחק אמר רב:										
טעמא דאינן בני תורה, הא בני תורה שרי.											
עובד כוכבים מהו שיוליך ענבים לגת?	בעו מיניה מרב כהנא:										
אסור, משום לך לך, אמרין, נזירא, סחור סחור לכרמא לא תקרב.	אמר להו: [רב כהנא]										
עובד כוכבים שהביא ענבים לגת בסליו ובדודורין, אע"פ שהיין מזולף עליהן - מותר	איתיביה רב יימר לרב כהנא:										
הביא קאמרת? אנא לכתחלה קאמינא.	א"ל: [רב כהנא]										

disputants-חולקים central point for summary and review-נקודה מרכזית לסיכום וחזרה insertion of an earlier segment-קודמת-פסקה story-מעשה key-מקרא:	statement-מימרא challenge-קושיא question-שאלה answer-תירוץ proof-ראיה
---	--

Talmud Navigator		א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ									
מאן דאמר	עבודה זרה-רבי ישמעאל										
הוא אתרוגא דנפל לחביתא דחמרא, אדרי עובד כוכבים ושקליה										○	נט:
אמר להו רב אשי: נקטוה לידיה כי היכי דלא לשכשיך ביה, וברצוה עד דשייפא.	[רב אשי]									■	נט:
האי עובד כוכבים דנסכיה לחמרא דישראל בכוונה, אע"ג דלזבוגיה לעובד כוכבים אחרינא אסור, שרי ליה למישקל דמיה מההוא עובד כוכבים, מאי טעמא? מיקלא קלייה.	רב אשי:									■	נט:
אמר רב אשי מנא אמינא לה?	[רב אשי]									■	נט:
עובד כוכבים שנסך יינו של ישראל שלא בפני עבודת כוכבים - אסור	דתניא: [ת"ק]	◆	■	■						○	נט:
ורבי יהודה בן בבא ורבי יהודה בן בתירא מתירין משום שני דברים, אחד - שאין מנסכין יין אלא בפני עבודת כוכבים, ואחד - שאומר לו: לא כל הימנך שתאסור ייני לאונסי.	[רבי יהודה בן בבא ורבי יהודה בן בתירא]	◆	■	■						○	נט:
ההיא חביתא דחמרא דאישתקיל לברזא, אתא עובד כוכבים אדרי אנח ידה עילוייה										○	נט:
כל דלהדי ברזא חמרא אסיר, ואידך שרי.	רב פפא:									■	נט:
דעד הברזא חמרא אסיר, ואידך שרי.	איכא דאמרי, אמר רב פפא:									■	נט:
כתנאי:	רב יימר:									■	נט:
חבית שנקבה בין מפיה בין משוליה ובין מצידיה, ונגע בו טבול יום - טמאה	[רבנן]	◆	■	■						○	נט:
מפיה ומשוליה - טמאה, מצידיה - טהורה מכאן ומכאן.	רבי יהודה:	◆	■	■						○	נט: